

Els interrogants d'Unió

Es podria dir que Unió Democràtica va passar amb èxit la prova de foc que la transició democràtica suposava per a les formacions polítiques que havien protagonitzat l'oposició anti-franquista. Èxit que es pot mesurar objectivament, tal com es fa en les democràcies. Avui, no només el president del Parlament és d'Unió, sinó també, tres consellers de la Generalitat. I Unió, a més, compta amb setze diputats al Parlament, cinc al Congrés, tres senadors, un diputat al Parlament

Miquel Coll i Alentorn i Francesc Borrell han format, fins ara, el tàndem visible de poder dins Unió Democràtica de Catalunya. En els pròxims mesos, però, s'enceta una dinàmica de recanvis, una dinàmica amb algunes tensions.

Josep Maria Pasqual

ment de recordar, i també podia salvar-se'n Unió, si era capaç d'explicar quina havia estat la seva actitud de resistència al marge del catolicisme oficial. Aquest era el repte d'Unió, adequar una estructura de partit amb prop de seixanta anys de vida, dels quals, quasi quaranta, en la clandestinitat. I si Unió se n'ha sortit, bona part de l'èxit el deu a un militant i líder històric, que recentment ha anunciat la seva retirada oficial de la vida política, **Miquel Coll i Alentorn**.

Joan Rigol, Concepció Ferrer i Josep Antoni Duran i Lleida.

europèu, deu diputats provincials i desenes d'alcaldes i regidors. Tot i l'elevat nombre de càrrecs electes de què disposa, a Unió la força no li va arribar amb la democràcia simplement, sinó des que va fer coalició —CiU— amb el partit de **Jordi Pujol**. Una coalició gens contranatura. Unió representa políticament la ideologia demòcrata-cristiana, i **Pujol** és un demòcrata-cristià.

A les generals del 15 de juny del 77, Convergència i Unió no hi van concórrer plegades. Els resultats van donar quatre vegades de vots més al Pacte Democràtic —la coalició en què figuraven **Pujol, Trias Fargas, Miquel Roca, Macià Alavedra, Josep-M. Cullerell**—, que no a la coalició Centre Català-Unió Democràtica de Catalunya —**Anton Canellas, Joaquim Mo-**

lins, Miró Ardèvol, Agustí Bassols i Joaquim Xicoy, entre altres—. Després del 77, i d'algunes fugides, Unió va fer coalició amb Convergència, una decisió de lògica política. I l'entesa permanent des d'aleshores ha anat assegurant als unionistes la possibilitat de cobrir un 25 per cent dels càrrecs que corresponen a CiU i, als convergents, mantenir la Presidència de la Generalitat i la majoria absoluta al Parlament.

La vella Unió

Després dels compromisos adquirits per l'església oficial amb la dictadura franquista, la credibilitat democràtica de la ideologia democristiana havia quedat per terra a tot l'estat. Només se'n salvava el Partit Nacionalista Basc, per raons que no és ara el mo-

La darrera mitja dècada d'Unió ha anat estretament lligada a **Miquel Coll**. El 1938, els franquistes afusellaven, a Burgos, **Manuel Carrasco i Formiguera**. Durant tota la guerra civil, altres dirigents d'Unió, com **Maurici Serrahima i Pau Romeva**, es van haver d'exilar. Però **Miquel Coll** va romandre a Catalunya i ja des de començament dels 40 inicià les tasques de recuperació del partit. L'any 47, Unió aportà a la Comissió Abat Òliba els militants **Josep Benet i Joan Sansa**. Després, vingueren les campanyes per la introducció del català a la litúrgia, la campanya «Volem Bisbes Catalans», la condemna pel colp d'estat xilè... **Coll** fou detingut en cinc ocasions. I nombrosos detinguts no sospitosos de comunistes començaren a ser catalogats pel comissari d'Informació, **Creix**,

com «...otro de los chicos de Coll i Alentorn».

Miquel Coll, un dels únics polítics a qui encara es tracta de senyor, amb 83 anys, deixarà la presidència del Parlament quan acabi el present mandat i, també, abandonarà la presidència del Consell Nacional d'Unió, que significa alhora la presidència del partit. Renovar el càrrec institucional no serà probablement tan difícil com la substitució al front d'Unió de la figura carismàtica de Coll. Coll era una garantia per Unió. Sota la seva veu es diluïen les ànsies personalistes i les rivalitats internes. La substitució de Coll, un històric, serà molt difícil, sobretot havent perdut durant el camí de la transició, **Anton Canellas**, el segon gran actiu polític del partit.

Comitè del Govern i Consell Nacional

La gerència d'Unió no recau en el Consell Nacional, sinó en el Comitè de Govern, que es compon de quinze membres. L'actual president del Comitè de Govern és **Francesc Borrell**, elegit en el XV Congrés, el novembre del 86. Els congressos d'Unió es feien anualment; a partir del proper, seran cada dos anys.

Borrell milita a Unió des del 76; per tant, no és un històric. Sembla més capficat per allò que preocuparia un catòlic social que per allò que preocupa els polítics, és a dir, pel poder. Sense haver presentat candidatura, presideix el Comitè de Govern perquè ha fet d'home pont entre els tres aspirants a presidir-lo, **Josep-Antoni Duran i Lleida**, **Concepció Ferrer** i **Joan Rigol**. Amb **Borrell**, va trobar-se la solució d'una direcció col·legiada, que no marginés cap dels tres i que permetés anar treballant. Per al XVI Congrés, **Borrell** tampoc no vol ser candidat a la presidència del Comitè de Govern. El preocupen molt més, per exemple, els casos de probesa extrema d'alguns ciutadans que el govern d'Unió. **Borrell** creu que el millor és un altre Comitè de Govern d'unitat, i que, si pot ser, no hagi de presidir ell. Això, només ho faria si li ho demanessin una altra vegada totes les tendències. Després de no haver-se posat d'acord. Per si de cas, no s'està de recordar a tot-

hom que el vot del president val exactament com el de qualsevol dels altres quinze membres del Comitè de Govern. Que a Unió no hi ha secretaris generals, ni personalismes, i que per defensar la democràcia interna d'un partit és bo que els càrrecs es vagin re-

El conseller Joaquim Xicoy.

novant. En un altre apartat, el mandat de **Borrell** ha coincidit amb l'any de la recuperació econòmica d'Unió. Enguany ja no hi ha hagut deutes, en part pels ajuts dels militants, en part per la generositat amb què l'estat retribueix els partits que obtenen representació.

Si **Coll** i **Borrell** han format el tàndem visible del poder dins Unió, abans de cap d'any aquesta estructura pot variar. Durant l'octubre, les delegacions intercomarcals aniran designant els nous consellers nacionals i, la primera setmana de novembre, el Consell Nacional que en sorgeixi elegirà president per als propers dos anys. Aquí hi haurà necessitat, per calendari, de substituir **Coll**, o la possibilitat de reelegir-lo, perquè ell mateix ha dit que li agradaria que les dates per abandonar les presidències del Parlament i d'Unió coincidissin al màxim.

La reelecció de **Coll** permetria mantenir-lo al front d'Unió precisament durant els mesos de preparació de les autonòmiques, per a les quals es preveu un «tots contra CiU». Al cap de sis mesos, res no privaria **Miquel**

Coll de donar per acabada la seva etapa presidencial i, llavors, el mateix Consell Nacional nomenaria un nou president fins el 89.

Duran, Ferrer i Rigol

Mentre la presidenciabilitat de **Miquel Coll** sembla prorrogable per uns mesos més, l'elecció del nou Comitè de Govern, els propers 21 i 22 de novembre, a Mataró, obre nombrosos interrogants.

Actualment, a Unió, sota la mirada d'alguns militants històrics, amb poca ambició de poder, els qui realment es disputen el poder són **Josep Antoni Duran**, **Concepció Ferrer** i **Joan Rigol**, cap dels tres amb un passat de lluita nacional com **Miquel Coll**, **Agustí Basols**, **Llibert Cuatrecasas**, **Marià Vila d'Abadal**, **Ferran Camps** o **Eduard Cardona**, per exemple. Es entre la generació de la transició, sobretot, que s'ha intuït com poden arribar a resultar de beneficioses per a Unió les condicions del pacte amb Convergència.

Duran i Lleida és el qui, tot i no haver presentat oficialment la seva candidatura, ja ha iniciat contactes per aquest fi. **Duran** representa el sector més propens a l'entesa amb Convergència, i va ser elegit diputat al Congrés de Madrid l'any 82 i novament al 86 pel grup Minoria Catalana. Voldria encapçalar una candidatura que comptés amb el suport d'un noranta per cent dels congressistes, però és difícil que compti amb el suport de **Concepció Ferrer** o d'un grup de militants històrics i nous, entre els quals destacava fins fa un any **Joan Rigol** i, ara més, **Joaquim Xicoy**.

Concepció Ferrer representa, més que **Duran** i que **Rigol**, la ideologia del partit. A més, en tot l'estat, ella és l'única eurodiputat democristiana. De l'any 84 al 86, ja va presidir el Comitè de Govern, ara li agradaria que **Borrell** tornés a presidir-lo; si no és així, no descarta la possibilitat de fer-ho ella mateixa.

De vegades ha estat acusada de ser partidària d'enfortir les relacions amb el Partit Demòcrata Popular, i de poc nacionalista. Davant això, ella ja ha respost reiteradament que va ser el seu pare, l'any 31, a Ripoll, dels primers a proclamar la República Catalana.

Joan Rigol, que ja ha passat per les conselleries de Treball i Cultura, i que en les seves èpoques de conseller va passar per l'home més convergent d'Unió, ara representa el sector més proper al socialisme. **Rigol**, a més de ser coprotagonista d'un llibre amb **Rai-**

mon Obiols, és posat sovint d'exemple d'home dialogant per part dels adversaris polítics.

En cercles d'Unió, però, tothom diu que **Rigol** actua per lliure, sense que això vulgui dir que Unió és cal seixanta, sinó que es tracta d'un partit «profundament democràtic».

Segons es desprèn de la seva actuació, **Rigol** s'ha convertit en un dels pocs homes de CiU que comptarien amb el suport socialista de cara, per exemple, a ocupar la presidència del Parlament després de **Miquel Coll**, càrrec que han de votar la majoria dels diputats de la Cambra. Tampoc cal descartar que la majoria pujolista pugui reduir-se i calgui trobar un home pont. Així, una altra vegada, **Rigol** podria

cobrar protagonisme. Tanmateix, ara per ara, la proposta de **Rigol** per al càrrec de President del Parlament provocaria moltes reticències i fortes oposicions.

Altres homes forts d'Unió són els tres consellers actuals, **Oriol Badia**, **Agustí Bassols** i **Joaquim Xicoy**. De Treball, Governació i Justícia, respectivament. Segons fonts acostades al Comitè Executiu de la Generalitat, tots tres compten amb absoluta confiança del president **Pujol**. És a dir, que si CiU repeteix la majoria absoluta, el més probable és que mantinguin el rang actual, per bé que podrien modificar el Departament que ocupen. Alguns d'ells, com **Xicoy**, provenen de l'empresa privada i, a part que amb el

càrrec estan perdent molts diners, acceptarien a ocupar-lo de nou davant els arguments que ja els ha proposat, com a mínim en una ocasió, **Pujol**. A part, mantenir-se al front de les conselleries els fa incompatible, per difidelitat al president, ocupar-se de la direcció d'Unió.

A dos mesos del XVI Congrés d'Unió, doncs, els noms que més sonen per presidir el Comitè de Govern són, per aquest ordre, **Duran, Borrell, Rigol i Ferrer**. Per presidir el Consell Nacional i el partit, immediatament **Coll** i, a mitjan 88, **Borrell**, o, si volgués relançar la seva figura, **Bassols**, que ara ocupa la vice-presidència del Consell Nacional. Per substituir **Coll**, a la Presidència del Parlament, **Rigol** o, si no és acceptat, **Ferran Pont**, actualment membre del Comitè de Govern. Però això ja depèn, primer, del fet que CiU guanyi àmpliament les autonòmiques i, segons, que la presidència del Parlament correspongui novament a Unió.

El més clar de tot és que, en el moment present, Unió té assegurada, com difícilment hauria pogut imaginar fa uns anys, una alta quota de poder, aproximadament. I a la vegada, tot i que des d'Unió s'assegura que les relacions amb Convergència són bones, a les darreres municipals algunes agrupacions locals unionistes van actuar contra els interessos convergents, per exemple a Tàrraga, on un regidor d'Unió va arrabassar l'alcaldia al gup municipal de CiU, o a Arenys, on Unió va presentar-se sola. Aquestes i altres actuacions fan que dins Convergència hi hagi irritació pels «privilegis» atorgats a Unió.

Tanmateix, ben poc canviarà a CiU, almenys fins les properes autonòmiques. Ni el partit de **Pujol** pot atrevir-se a prescindir d'Unió, ni Unió pot exposar-se a davallades semblants a les sofertes per PNB o PDP.

D'altra banda, els democristians governen actualment als principals països europeus, i a Alemanya o Bèlgica, per exemple, estats amb regions ben diferenciades, la democràcia cristiana s'hi estructura en organitzacions pràcticament independents. Unió, a més, està integrada al Partit Popular Europeu, que agrupa més de quaranta partits democristians, i que va obtenir la majoria de vots en les eleccions europees de juny del 84, més de 31 milions.

Finalment, preguntat sobre el tema d'actualitat aquests dies, **Francesc Borrell**, en nom d'Unió ha contestat a EL TEMPS: «Un estat federal?, a nosaltres ja ens va bé, però..., si és confederal, i millor!».

Miquel Coll i Alentorn: una substitució difícil.